

01/07/2024

077-5006206

052-6885006

גישור פלילי - מתי הדבר מתאים?

הליך הגישור הפלילי נולד בישראל בתחילת שנות האלפיים מתוך הצורך להפחית את העומס בבתי המשפט. הדבר חוסך בעגמת נפש רבה העשויה להיווצר כתוצאה מהליך משפטי ארוך, על כן, הליך הגישור הפלילי תואם לעיקרון המידתיות בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו. ההליך מתנהל בבית המשפט ומטרתו להוביל להסדר טיעון המקובל על שני הצדדים. יחד עם זאת, לעיתים הוא עלול להוביל לפגיעה בעיקרון הצדק; נאשמים עשויים לקבל עונשים מקלים בגין עבירות חמורות שביצעו או לחלופין נאשמים שלא ביצעו עבירה כלל ייתנו הודאת שווא רק כדי לא להסתכן בקבלת עונש כבד יותר. עו"ד אסף דוק מונה את היתרונות והחסרונות של הליך הגישור הפלילי תוך הצגת המצבים בהם ניתן לשקול את הפנייה להליך זה.

מהו גישור פלילי?

ישנם שני סוגים של גישור פלילי: האחד, הוא "צדק מאחורה" - במסגרת הליך זה, הגישור אינו מהווה חלק מהליך המשפט, ומהותו הוא דיאלוג בין העבריין לקורבן. הסוג השני הינו "הליך גישור" - אשר מתקיים בין כתלי בית המשפט, באמצעות שופט מגשר ומטרתו להוביל לכדי עסקת טיעון. מאמר זה יעסוק בסוג זה של הליך הגישור.

גישור פלילי שונה במהותו מהליך הגישור האזרחי או המשפחתי בהם לרוב שני הצדדים הם אנשים פרטיים ביניהם חל סכסוך ובמקרה המשפחתי חל סכסוך על רקע ירושה או פרידה בין בני הזוג. בגישור הפלילי הצדדים המעורבים הם המדינה התובעת והנאשם..

את הליך הגישור הפלילי מנהל שופט המתמחה בגישור, והוא מתבצע בין כתלי בית המשפט. השופט המגשר מקשיב לטענות שני הצדדים ומנהל איתם דו שיח - דבר השונה באופן מהותי מהדיונים המתנהלים בבתי המשפט במסגרת הליך המשפט הפלילי. לאחר שמיעת טענות הצדדים, ולאחר בחינת כלל היבטי חומר הראיות והקשיים שבתיק, תוך התחשבות באינטרס הציבורי, מביא בפני הצדדים המלצה על כיצד יש לסיים את התיק, ומהו העונש שעל הנאשם לקבל.

יתרונות הגישור הפלילי

להליך הגישור הפלילי ישנם יתרונות בולטים: הליך הגישור הפלילי מקל בעומס שיש לבית המשפט ומקצר באופן משמעותי את ההליך המשפטי. בנוסף, בהליך הגישור אין צורך בזימון עדים או בהצגת ראיות וכל הסכמה המקובלת על שני הצדדים עשויה להוביל להחלטת השופט שמקובלת גם על התביעה וההגנה. בנוסף, ישנו חיסכון בעגמת נפש רבה שיכולה הייתה להיגרם לצדדים - ובעיקר, לקורבן, כתוצאה מההליך המשפטי הארוך, הסוער והכאוב. על כן, הליך הגישור הפלילי תואם לעיקרון המידתיות בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, לפיו במשפט הפלילי יש להקטין את השימוש באמצעים פוגעניים.

כמו כן, בזכות הליך זה נוצר מצב בו כלל הצדדים הנוגעים בדבר, יוצאים מרוצים ככל הניתן: המדינה אשר התחשבה באינטרס הציבורי בכך שהשיתה על הנאשם עונש הולם לעבירה בה הואשם, אם כי העונש אינו ניצב ברף העליון של הענישה על פי המקובל החוקי. הקורבן, אשר יזכה לראות כיצד נעשה צדק עם העבריין בטווח שקצר בהרבה מאשר דרך ההליך המשפטי הרגיל. והנאשם, אשר יזכה לסיים את ההליך הכאוב במהרה בו תהיה לו יכולת השפעה רבה יותר על סעיף העבירה וגובה העונש אשר יושת עליו.

01/07/2024

077-5006206

052-6885006

חסרונות הגישור הפלילי

יש שיטענו כי החיסרון העיקרי בהליך הגישור הפלילי הוא פגיעה בעקרון הצדק, שכן כל הסכם המתקבל בין הצדדים בהליך מובילה להסדר טיעון. לעומת זאת, אם ההליך הפלילי היה מתנהל בבית משפט הנאשם היה מקבל עונש חמור יותר. דבר נוסף, קורבן העבירה נפגש במסגרת הליך הגישור עם הנאשם, דבר שעשוי להוביל למצוקה נפשית ולחוויה טראומטית נוספת שבמקום שתשפר - תחריף. זאת ועוד, בהליך הגישור עולה החשש מפני הודאות שווא. לעיתים חשודים שלא על עוול בכפם, עלולים לתת הודאת שווא על מנת לקבל עונש מקל. במסגרת זו הם ייקחו אחריות על מעשים שלא בוצעו ויצגו הבעת חרטה שקרית בכדי לנצל את ההזדמנות המקלה בהליך הגישור.

חיסרון נוסף ולא פשוט של הליך זה הינו הפוטנציאל שלו להיכשל, וההשלכות של כישלון זה על הצדדים במשפט. יש לדעת, שהמלצת השופט המגשר אינה מחייבת, ובמידה ואחד הצדדים אינו מרוצה ממנה - בין אם מדובר בקורבן שחושב שהצעת השופט היא מקלה מידי עם הנאשם, או בין אם מדובר בנאשם אשר חושב שההמלצה לעונש היא מחמירה מידי. במקרה כזה, תהליך הגישור הפלילי בין הצדדים יגיע לקיצו, כשבעצם הוא נכשל. עצם זה ששני הצדדים כבר בעצם "נשפטו" על ידי שופט יכול להעניק יתרון לאחד מהם, בהמשך ההליך הפלילי הרגיל. לדוגמה, במידה והשופט המגשר הטיל ספק בעוצמת הראיות או חשב שיש להקל בסעיף העבירה ו/בעונש, הסיגור יכול "לנופף" בהצעה זו בבית המשפט, ובכך להחליש את טענות התביעה. כמובן שגם המקרה ההפוך יכול לקרות.

גישור פלילי - האם הוא משתלם?

בכדי לדעת האם כדאי לגשת להליך הגישור הפלילי יש להיוועץ עם עורך דין פלילי אשר ידע לקחת בחשבון את כלל הראיות והשיקולים הנוגעים לתיק ואת האינטרס של לקוחו. עורך-דין פלילי ידע להחליט האם פנייה להליך גישור פלילי היא הדבר הנכון לעשות.

באופן כללי, ניתן לומר שהליך הגישור הפלילי יכול להשתלם במצבים בהם שני הצדדים מעוניינים לחסוך לעצמם זמן ועוגמת נפש. כאשר שני הצדדים הגיעו למסקנה כי בהליך משפטי ארוך, הדבר יקשה עליהם עוד יותר - ייתכן כי משתלם להם להגיע להסדר טיעון לא מחייב, בו כל אחד יאלץ לוותר על מעט מהמטרות אותן רצה להשיג בהליך המשפטי הרגיל. בכל מקרה, יש להיוועץ עם עורך-דין פלילי בעל ידע מקיף בנושא שינהל את המפגשים בין שני הצדדים, הן ביחד והן לחוד עד לגיבושו הסופי של ההסכם שיוגש לבית המשפט.

במידה ואתה זקוק ליעוץ מקצועי בנושא זה, ניתן ליצור עימנו קשר בטלפון **052-6885006** או להשאיר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.